

Stappenplan Crowdfundingplatformen: Verbeter kwaliteit en vergroot vertrouwen beleggers

Juli 2025

Het is belangrijk dat uw crowdfundingplatform een betrouwbare en professionele dienstverlening biedt voor beleggers en projecteigenaren. Met dit stappenplan hebben we regelgeving toegankelijk gemaakt en hopen we u te helpen bij de implementatie van deze regelgeving. Zo versterkt u niet alleen doorlopend uw compliance, maar ook het vertrouwen van beleggers en projecteigenaren. Door meer transparantie, goed risicobeheer en heldere communicatie centraal te stellen, bouwt u aan een toekomstbestendig crowdfundingplatform.

Dit document bevat een stappenplan voor het verder professionaliseren van de bedrijfsvoering en om de kwaliteit van dienstverlening te verhogen. Gebaseerd op de geldende wet- en regelgeving van de European Crowdfunding Service Providers Regulation (ECSPR).

Het stappenplan bestaat uit zes onderdelen. Ieder onderdeel kent een aantal actiepunten met handvatten waarmee u stapsgewijs uw bedrijfsvoering en dienstverlening tegen het licht kunt houden en waar nodig verbeteren.

- **1 Informatieverstrekking**
- **2 Toelatingskennistest**
- **3 Verliessimulatie**
- **4 Belangenconflictenbeleid**
- **5 Bedrijfscontinuïteitsplan**
- **6 Beheersen van ICT-risico's**

Actiepunten

1 Informatieverstrekking

- Wees duidelijk over risico's, rendement en kosten van crowdfunding
- Verstrek het blad met essentiële beleggingsinformatie
- Geef de verzuimgraad bij leningen een prominente plaats

2 Toelatingskennistest

- Leg het belang van de test uit aan de (aspirant-)belegger
- Zorg dat de test compleet is
- Test de kennis van een (aspirant-)belegger
- Gebruik eenvoudige taal die (aspirant-)beleggers begrijpen
- Leg de uitkomst van de test uit

3 Verliessimulatie

- Leg bij elk onderdeel van de berekening duidelijk uit wat het betekent en hoe een (aspirant-)belegger dit kan berekenen
- Geef beleggers duidelijke uitleg over het doel van de verliessimulatie en wat dit voor de belegger betekent
- Vraag beleggers om de uitkomst door te geven aan het crowdfundingplatform
- Maak het gebruik van de verliessimulatie zo gemakkelijk mogelijk

4 Belangenconflictenbeleid

- Integreer het belangenconflictenbeleid in de dagelijkse werkzaamheden
- Zorg dat het belangenconflictenbeleid actief wordt nageleefd
- Zorg dat het belangenconflictenbeleid jaarlijks wordt getoetst en - indien nodig - wordt aangepast
- Zorg dat belangenconflicten bekend worden gemaakt als die zich toch voordoen

5 Bedrijfscontinuïteitsplan

- Zorg dat het bedrijfscontinuïteitsplan, inclusief uitbestedingspartijen, periodiek (ten minste een keer in de twee jaar) wordt getoetst en geüpdatet

6 Beheersen van ICT-risico's

- Zorg dat er voor ICT-risico's een robuust governance controlekader is geïmplementeerd om ICT-risico's effectief te beheren
- Implementeer een effectief ICT-change managementproces
- Zorg dat het identity managementproces en toegangsbeheer effectief in de praktijk is geborgd
- Implementeer, ook voor uitbestedingspartijen, een duidelijk en effectieve strategie voor governance & control

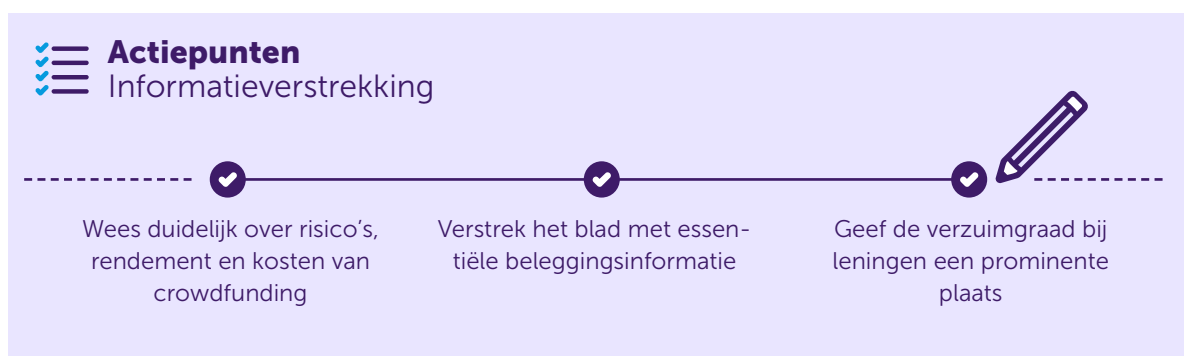
1 Informatieverstrekking: drie aandachtspunten

Het belang van goede informatieverstrekking

Een belangrijk onderdeel van verantwoord ondernemen is goede informatieverstrekking aan (aspirant-)beleggers. Beleggers moeten erop kunnen vertrouwen dat alle informatie die zij ontvangen in verband met crowdfundingdiensten of beleggingen, correct, duidelijk en niet-misleitend zijn.¹

Dit geldt ook voor publicitaire mededelingen.² Denk bijvoorbeeld aan uitingen die reclame over crowdfunding bevatten op (platform)websites en banners, e-mailmarketing aan klantbestanden, of uitingen op social media. Dit soort reclame-uitingen en andere communicatie moeten zelfstandig aan de wetgeving voldoen.

Duidelijke communicatie is naast een verplichting ook een strategisch instrument. Het vergroot het vertrouwen van investeerders, voorkomt klachten en beschermt de reputatie van het platform. Ook draagt het bij aan de volwassenheid van de sector, waarin verantwoordelijke partijen zich kenmerken door hun professionaliteit en betrouwbaarheid.

Wees duidelijk over risico's, rendement en kosten van crowdfunding

Wat is er nodig?

Het is belangrijk dat crowdfundingplatformen transparant zijn over de risico's en kosten van de crowdfundingdiensten en beleggingen, en over de aard van deze diensten.³ Wanneer de risico's van crowdfunding onvoldoende of onduidelijk worden gecommuniceerd, is het mogelijk dat beleggers op het verkeerde been gezet worden in hun beslissing om te investeren. Dit kan leiden tot financiële schade.

Op welke wijze?

Vindbaar

Crowdfundingplatformen moeten de risico's van crowdfunding duidelijk en concreet beschrijven. Zowel op platformniveau als op projectniveau (specifiek voor elk project). Daarnaast moet alle informatie voor beleggers op een gemakkelijk leesbare en begrijpelijke wijze worden gepresenteerd, met name voor niet-ervaren (aspirant-)beleggers. Het is belangrijk dat een belegger niet zelf op zoek moet naar de informatie.

Begrijpelijk

Informatie over risico's moet begrijpelijk zijn voor een breed publiek. Dat betekent: geen jargon of vaag taalgebruik. Ook mogen risico's niet positief verwoord of afgezwakt te worden.

¹ Zie artikel 19 lid 1 ECSPR.

² Zie artikel 19 lid 1 ECSPR en artikel 27 ECSPR.

³ Zie artikel 19 ECSPR en artikel 16 Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/358.

Ook wanneer crowdfundingplatformen bij leningen werken met bepaalde zekerheden voor beleggers, geven zij een duidelijke uitleg over de gestelde zekerheden (zoals borgstellingen of onderpanden).

Evenwichtig

Beleggers moeten beschikken over evenwichtige informatie, om zo een weloverwogen beslissing te kunnen nemen. Evenwichtige informatie bevat zowel de relevante voordelen als de relevante nadelen of risico's van het product, en maakt de nadelen of risico's van het product bovendien even inzichtelijk als de voordelen.

Misleidende informatie voorkomen

Crowdfundingplatformen en projecteigenaren mogen geen misleidende of onrealistische claims doen, bijvoorbeeld over een verwacht rendement of het schetsen van uitgesproken positieve scenario's. Maak daarnaast duidelijk aan beleggers of eventuele kosten van het rendement worden afgetrokken.

Verskil in risico tussen crowdfunding en sparen

Als crowdfundingplatformen vergelijkingen maken tussen crowdfunding en sparen, of een rendement ten opzichte van spaarrentes, dan moeten zij het verschil in risico duidelijk benoemen. Een spaarproduct is namelijk wezenlijk anders dan een crowdfundinginvestering. Het benoemen van het verschil in risico voorkomt dat consumenten de risico's van crowdfunding door onjuiste vergelijkingen onderschatten, en zorgt dat zij op basis van de juiste uitgangspunten een keuze maken voor crowdfunding.

✓ Verstrek het blad met essentiële beleggingsinformatie

Wat is er nodig?

Crowdfundingplatformen verstrekken de essentiële beleggingsinformatie aan aspirant-beleggers voordat zij besluiten te investeren. Crowdfundingplatformen maken daarbij gebruik van het daarvoor bedoelde model.⁴

Op welke wijze?

Moment van verstrekken

Crowdfundingplatformen moeten de essentiële beleggingsinformatie verstrekken, en in een gemakkelijk leesbare vorm presenteren. Zorg ervoor dat de aspirant-belegger vooraf goed geïnformeerd wordt over de kernpunten van een crowdfundingproject, in beknopte en duidelijke taal, met vermijding van technische termen als gewone woorden kunnen worden gebruikt. Het helemaal onderaan een webpagina opnemen van het document is bijvoorbeeld niet voldoende. Zorg ervoor dat het document niet te missen is voor consumenten, wanneer het is opgenomen in de digitale omgeving, en dat het ook raadpleegbaar blijft.

Naam en inhoud

De bestandsnaam van de essentiële beleggingsinformatie moet duidelijk aangeven waar het document over gaat. Beleggers moeten meteen begrijpen wat zij kunnen verwachten van de inhoud. Alleen een korte benaming zoals 'Ebi' is niet duidelijk en nodigt aspirant-beleggers niet uit het bestand te openen. Ook moet de essentiële beleggingsinformatie gepresenteerd worden op een op zichzelf staande duurzame drager (bijvoorbeeld een aparte pdf), en mag het maximaal zes pagina's zijn.⁵

Verantwoordelijkheid voor verstrekte informatie

Hoewel de projecteigenaar verantwoordelijk is voor de inhoud van de essentiële beleggingsinformatie, zijn de platformen verantwoordelijk voor een controle op de volledigheid, juistheid en duidelijkheid van deze essentiële beleggingsinformatie. Ook moeten zij deze informatie verstrekken aan (aspirant-)beleggers. Er is dus sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid ten aanzien van de (aspirant-)belegger.

✓ Geef de verzuimgraad bij leningen een prominente plaats

Wat is er nodig?

Crowdfundingplatformen die leningen aanbieden, moeten de actuele verzuimgraad prominent op de website publiceren. De verzuimgraad geeft consumenten inzicht in het percentage projecten op het platform dat in betalingsproblemen is geraakt.⁶

⁵ Zie artikel 23, zevende lid, ECSPR.

⁶ Zie artikel 20 ECSPR en Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/2115.

Op welke wijze?

Publicatie van de verzuimgraad

De verzuimgraad wordt minimaal jaarlijks geactualiseerd met betrekking tot de crowdfundingprojecten die ten minste de afgelopen 36 maanden via het platform zijn aangeboden. Het is belangrijk dat de verzuimgraad op een prominente plaats op de website vindbaar is, zodat beleggers eenvoudig toegang hebben tot deze belangrijke informatie.

2 Toelatingskennistest

Crowdfunding biedt (aspirant-)beleggers investeringsmogelijkheden. Er zijn echter ook risico's aan deze manier van investeren verbonden. Daarom is beleggen in crowdfunding niet voor iedere belegger geschikt. De toelatingskennistest is bedoeld om beleggers inzicht te geven of beleggen via crowdfunding voor hen geschikt is. Het doel hiervan is te voorkomen dat beleggers die geen of weinig kennis hebben onbewust (te) grote risico's nemen en daardoor in de financiële problemen komen.

De toelatingskennistest is niet verplicht voor ervaren beleggers. Overal waar in dit hoofdstuk '(aspirant-)belegger' of 'belegger' wordt geschreven, wordt de niet-ervaren (aspirant-)belegger bedoeld.

Leg het belang van de test uit aan de (aspirant-)belegger

De toelatingskennistest heeft alleen toegevoegde waarde als de informatie die wordt verkregen van de (aspirant-)belegger een goed beeld geeft van zijn situatie. Dit betekent dat de belegger een belangrijke rol heeft om die informatie compleet en waarheidsgetrouw te verstrekken. Een crowdfundingplatform kan de kans op de ontvangst van betrouwbare informatie vergroten.

Een goede uitleg van deze test is dus essentieel. De AFM adviseert vooral in te gaan op het belang en de relevantie voor de belegger van de test, in plaats van alleen te benadrukken dat wetgeving het platform verplicht de vragenlijst af te nemen. Bijvoorbeeld door uit te leggen dat het platform deze informatie gebruikt om een inschatting te maken of de beoogde belegging geschikt is voor de belegger. En dat actuele en nauwkeurige informatie belangrijk is om een goede beoordeling te kunnen maken.

Zorg dat de test compleet is

De toelatingskennistest bestaat uit meerdere onderdelen. Om een goede inschatting te kunnen maken of beleggen in crowdfunding geschikt is voor een (aspirant-)belegger, moeten alle onderdelen een plek krijgen in de toelatingskennistest. Een crowdfundingplatform wint daarom informatie in over de ervaring, beleggingsdoelstellingen, financiële situatie en het basisinzicht in de risico's verbonden aan beleggen.⁷

⁷ Deze verplichting volgt uit artikel 21, tweede lid, ECSPR jo. artikel 2, eerste lid, Gedelegeerde Verordening 2022/2114.

Hieronder gaan we in op deze onderdelen, en lichten we toe welke informatie hierbij van belang is.

Ervaring

Een crowdfundingplatform moet onder andere bij de aspirant-belegger informatie inwinnen over zijn of haar ervaring. Afhankelijk van de aard, omvang en complexiteit van de crowdfundingdienst en het type belegging, gaat het in ieder geval om de volgende informatie:⁸

- De soorten beleggingsdiensten en type beleggingen waar de belegger ervaring mee heeft;
- Informatie over eerdere transacties in effecten, voor crowdfunding toegelaten instrumenten of leningen. Hierbij kan gedacht worden aan de frequentie, omvang, en volume van de transacties en de periode waarin dit plaatsvond;
- Opleidingsniveau en (voormalig) beroep, vooral waar er een relatie is met kennis of ervaring gerelateerd aan crowdfundingbeleggingen.

Hierbij is het steeds van belang dat de specifieke informatie die opgevraagd wordt, relevant is voor de beleggingen aangeboden op het platform. Zo hoeft bijvoorbeeld de ervaring met leningen niet per se te worden uitgevraagd als een platform geen leningen aanbiedt. En wanneer een platform zich bijvoorbeeld specialiseert in beleggingen in vastgoed, moet de informatie over ervaring ook zien op ervaring met vastgoedbeleggingen.

Beleggingsdoelstellingen

Een platform wint informatie in over de volgende onderdelen van de beleggingsdoelstellingen van een (aspirant-)belegger:⁹

- ***Het doel van de belegging***
Het platform beoordeelt of het doel aansluit bij de beleggingen op het platform. Niet alle beleggers kunnen direct een concrete doelstelling benoemen. Maar die is er meestal wel. Beleggen is immers het middel om een doel te bereiken en niet een doel op zich. Een beleggingsdoel kan bijvoorbeeld een doelbedrag zijn (voor een bestedingsdoel of vermogensopbouw voor later) of een bepaald beoogd rendement. Bij een concreet bestedingsdoel is de beleggingshorizon (zie hieronder) extra van belang.
- ***De verwachte beleggingshorizon***
Beleggen vraagt tijd. Daarom is het niet verstandig om geld voor een korte periode te beleggen. Voor crowdfundingbeleggingen geldt dit des te meer, aangezien tussentijds uitstappen vaak niet mogelijk is. Daarom beoordeelt een platform of een belegger een voldoende lange beleggingshorizon heeft, die past bij de verwachte looptijd van de belegging, en of de belegger niet verwacht het belegde geld binnen enkele jaren weer nodig te hebben.
- ***Het risicoprofiel van de (aspirant-)belegger***
Een belegger kan zijn inleg verliezen wanneer een crowdfundingproject failliet gaat of niet meer aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarom beoordeelt het platform of de risicohouding van de belegger hierbij aansluit. Wil een belegger niet het risico lopen dat hij (een deel van) zijn inleg verliest? Of wordt hij of zij erg nerveus van de onzekerheid? Dan is crowdfunding geen geschikte belegging.
- ***De voorkeuren van de (aspirant-)belegger met betrekking tot de duurzaamheid van de beleggingen***
Sommige beleggers hebben specifieke wensen of doelstellingen ten aanzien van de duurzaamheid van hun beleggingen. Een platform moet deze voorkeuren inwinnen, zodat het platform kan beoordelen of er aan deze wensen voldaan kan worden of niet.

⁸ Daarnaast is het belangrijk om een beeld te vormen van de kennis van de (aspirant-)belegger. Zie hiervoor de paragraaf 'Test de kennis van een (aspirant-)belegger'.

⁹ Deze verplichting volgt uit artikel 21, tweede lid, ECSPR jo. artikel 2, tweede lid, Gedelegeerde Verordening 2022/2114.

Financiële situatie

Ook de financiële situatie is onderdeel van de toelatingskennistest. Hiervoor gebruikt het platform de uitkomst van de verliessimulatie.¹⁰ De uitkomst van de verliessimulatie is 10% van het vrij belegbare vermogen van de (aspirant-)belegger, uitgedrukt in een bedrag in euro's. Beleggers wordt afgeraden meer dan dit bedrag te investeren in crowdfundingbeleggingen (zie ook onderdeel 3. Verliessimulatie). Op basis van deze uitkomst kan het platform mede beoordelen of de voorgenomen belegging geschikt is.

✓ Test de kennis van een (aspirant-)belegger

Om een goede inschatting te maken van het basisinzicht van de (aspirant-)belegger is het belangrijk om de daadwerkelijke kennis te toetsen en niet aan de belegger te vragen zelf een beoordeling van zijn eigen kennis te maken.

Voorbeeld

Wat is een belangrijk kenmerk van investeren in niet-beursgenoteerde aandelen?

- a Deze belegging biedt het potentieel voor hoge opbrengsten, aangezien de aandelen nog niet op de beurs verhandeld worden.
- b** Dit brengt risico's mee, bijvoorbeeld dat de aandelen moeilijk verkoopbaar zijn of alleen tegen een lage prijs kunnen worden verkocht.
- c Het is aantrekkelijk vanwege de doorgaans hoge dividenduitkering van dergelijke aandelen.

Focus op belangrijke en relevante kennisgebieden

Het daadwerkelijk testen van de kennis van de belegger moet ingaan op de onderwerpen die relevant zijn voor het aanbod op het platform. Een platform moet er ook voor zorgen dat er naast algemene kennisvragen aandacht wordt besteed aan specifieke kenmerken van het crowdfundingplatform, bijvoorbeeld vastgoed of duurzame energie.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan de volgende onderwerpen.

Wat is crowdfunding en hoe werkt het? Welke rol heeft het platform, de projecteigenaar en de belegger?

Voorbeeld

Wat is de rol van het crowdfundingplatform?

- a Het platform garandeert de winst van de investering.
- b** Het platform selecteert projecten en bemiddelt tussen investeerder en projectontwikkelaar.
- c Het platform verstrekt subsidies aan projecten.
- d Het platform neemt zelf deel als investeerder.

Verschillende vormen van crowdfunding (aandelen, leningen, etc.).

Voorbeeld

Wat gebeurt er in een lening-gebaseerd crowdfundingproject?

- a De belegger koopt aandelen in een onderneming.
- b** De belegger verstrekt een lening aan een projecteigenaar via het platform en ontvangt rente.
- c De belegger koopt obligaties op een gereguleerde beurs.
- d De belegger doneert geld zonder terugbetalingsverwachting.

¹⁰ Deze verplichting volgt uit artikel 21, tweede lid, ECSPR jo. artikel 2, tweede lid, Gedelegeerde Verordening 2022/2114.

Voordelen en risico's van crowdfunding, zoals het risico op het verlies van de investering, gebrek aan verhandelbaarheid, sectorspecifieke risico's, etc.

Voorbeeld

Welk risico hoort specifiek bij effecten-gebaseerde crowdfunding?

- a Je krijgt je geld altijd binnen drie maanden terug.
- b** Je aandeel kan in waarde dalen of zelfs waardeloos worden.
- c De overheid garandeert een minimumrendement.
- d De aandelen zijn op elk moment verhandelbaar op de beurs.

De kenmerken en beperkingen van eventuele zekerheden, zoals garanties, recht van hypotheek, etc.

Voorbeeld

Wat betekent het als een lening in een crowdfundingproject 'achtergesteld' is?

- a De lening wordt eerst terugbetaald voordat andere schulden worden afgelost.
- b De lening heeft voorrang op belastingclaims.
- c** De lening wordt pas terugbetaald nadat andere schuldeisers hun geld hebben gekregen.
- d De rente op deze lening wordt maandelijks gegarandeerd.

✓ Gebruik eenvoudige taal die beleggers begrijpen

Zorg voor heldere formulering van vragen

Een crowdfundingplatform stelt duidelijke vragen in eenvoudige taal op. Op die manier wordt de kans op misverstanden verkleind. Als er toch lastige termen worden gebruikt, geeft een platform een duidelijke uitleg.

Voorbeeld

Welk deel van uw vrij belegbare vermogen* bent u van plan te investeren in crowdfundingprojecten?

** Vrij belegbare vermogen = bezittingen (zoals X, Y, Z) – schulden (zoals A, B, C).*

✓ Leg de uitkomst van de test uit

Wat betekent de uitkomst van de test?

Met de verkregen informatie beoordeelt een crowdfundingplatform of de dienstverlening geschikt is voor de (aspirant-)belegger. Als dit niet het geval is, moet het platform dit laten weten aan de belegger.¹¹ Hierbij legt een platform bij voorkeur uit wat de reden(en) is/zijn dat de belegging niet als geschikt wordt beoordeeld. Dit kan zijn omdat de kennis onvoldoende is, de beleggingshorizon te kort is of de risicobereidheid lager dan passend is bij een crowdfundingbelegging. Ook vermeldt het crowdfundingplatform dat het de klant wordt afgeraden door te gaan met de belegging (risicowaarschuwing).¹²

¹¹ Deze verplichting volgt uit artikel 21, vierde lid, ECSPR.

¹² Uit artikel 21, vierde lid, ECSPR jo. artikel 4, eerste lid, Gedelegeerde Verordening 2022/2114 volgt dat een platform een (aspirant-) belegger niet aanmoedigt om door te gaan met de belegging.

Bied feedback en ondersteuning

Na afloop van de toelatingskennistest biedt het platform beleggers bij voorkeur feedback aan. Dit geeft hun inzicht in eventuele ontbrekende kennis en helpt hen het onderwerp beter te doorgronden. Een platform kan daarnaast overwegen om leermaterialen of aanvullende bronnen aan beleggers aan te bieden voor verdere verdieping.

Platformen vervullen door middel van de afname van deze toelatingskennistest een sleutelrol bij de educatie van de belegger. Afhankelijk van hun aanpak kunnen platformen het leereffect van de toelatingskennistest vergroten.

Bied een andere test aan bij een herkansing

Een belegger kan natuurlijk een tweede poging doen voor de toelatingskennistest. Om de kennis dan betrouwbaar te kunnen toetsen, hanteert een platform bij voorkeur andere kennisvragen. Daarom is het verstandig om meerdere kennisvragen op te stellen om uit te kunnen putten.

3 Verliessimulatie: (aspirant-)belegger berekent een verstandige maximale inleg

Onderdeel van de beoordeling of een beoogde crowdfundingbelegging geschikt is voor een niet-ervaren (aspirant-)belegger, is het simuleren van de capaciteit tot het dragen van verlies. Vanwege het risicovolle karakter van crowdfunding wordt beleggers geadviseerd om maximaal 10% van hun netto vermogen te beleggen in crowdfundingprojecten. Het gebruik van een online-berekeningsinstrument verkleint de kans dat beleggers meer geld investeren dan zij zich kunnen veroorloven. Beleggers voeren zelf deze berekening uit, via een online-berekeningsinstrument op de website van het crowdfundingplatform. Naast het belang van een kloppende berekening, is het belangrijk dat een platform goed uitlegt wat de uitkomst betekent en wat de belegger ermee kan doen.

De simulatie van de verliescapaciteit is niet verplicht voor ervaren beleggers. Overal waar in dit hoofdstuk 'aspirant-)belegger' of 'belegger' wordt geschreven, wordt de niet-ervaren (aspirant-)belegger bedoeld.

Leg bij elk onderdeel van de berekening duidelijk uit wat het betekent en hoe een (aspirant-)belegger dit kan berekenen

De berekening van de capaciteit om verlies te dragen, bestaat uit verschillende onderdelen: het inkomen, de bezittingen en de verplichtingen van de (aspirant-)belegger.¹³ In regelgeving is verder uitgewerkt hoe deze

¹³ Dit volgt uit artikel 21, vijfde lid, Verordening 2020/1503.

verschillende onderdelen berekend moeten worden.¹⁴ Financiële of juridische termen zijn voor (aspirant-) beleggers vaak lastig te begrijpen. Omdat de belegger de berekening zelf uitvoert, heeft hij duidelijke en begrijpelijke instructies nodig. Deze instructies leggen alle onderdelen helder uit en geven stap voor stap aan hoe hij de berekening moet afronden.

Voorbeeld

Nettojaarinkomen

€ _____

Dit is uw totale inkomen in 2024, na aftrek van sociale premies, belastingen en andere verbonden kosten. Dit bedrag wordt automatisch berekend door een optelling van onderdelen a t/m d hieronder.

- a** Inkomen uit arbeid € _____
Tel bij elkaar op: ontvangen lonen (voor 12 maanden, plus vakantiegeld en eventueel 13e maand), werkloosheidsuitkeringen en pensioenbetalingen (allen na aftrek van belasting) in het jaar 2024.

- b** Rente op bankdeposito's € _____
Tel bij elkaar op: alle ontvangen rente-inkomsten van spaarrekeningen, deposito's en andere schuldinstrumenten (zoals obligaties) in het jaar 2024.

- c** Dividenduitkering € _____
Tel bij elkaar op: betalingen die u hebt ontvangen in het jaar 2024 vanwege het bezit van aandelen of rechten van deelneming in een beleggingsfondsen (dividendbetalingen). Winst die wordt behaald door de verkoop van dit bezit telt niet mee.

- d** Inkomsten uit onroerend goed € _____
Tel bij elkaar op: betalingen die u hebt ontvangen in het jaar 2024 in verband met de verhuur van onroerend goed. Winst die wordt behaald door de verkoop van dit onroerend goed telt niet mee.

✓ Geef (aspirant-)beleggers duidelijke uitleg over het doel van de verliessimulatie en wat dit voor de belegger betekent

De verliessimulatie is een laagdrempelig instrument dat (aspirant-)beleggers direct inzicht geeft of het verstandig is om te beleggen, gezien hun financiële situatie. De uitkomst van de simulatie is een bedrag in euro's. De verliessimulatie heeft alleen toegevoegde waarde voor (aspirant-)beleggers wanneer duidelijk wordt uitgelegd wat de uitkomst voor hen betekent.

Daarom adviseren we een duidelijke toelichting op de uitkomst van deze verliessimulatie. Hierin geeft het platform aan dat het voor de belegger onverstandig is om meer dan dit bedrag in crowdfundingprojecten te beleggen, en geeft daarbij een toelichting waarom. Daarnaast maakt het platform duidelijk dat dit bedrag geldt voor alle beleggingen in crowdfundingprojecten samen, en niet alleen voor die projecten die via het eigen platform lopen.

✓ Vraag (aspirant-)beleggers om de uitkomst door te geven aan het platform

Om te berekenen hoeveel verlies een (aspirant-)beleggers kan dragen, wordt persoonlijke informatie gevraagd. Om die reden mag een crowdfundingplatform de ingevoerde informatie niet inzien of opslaan.¹⁵

¹⁴ Zie artikelen 7 tot en met 11, Gedelegeerde Verordening 2022/2114.

¹⁵ Dit volgt uit artikel 5, vijfde lid, Gedelegeerde Verordening 2022/2114.

De uitkomst van de berekening heeft het platform echter wel nodig om een beoordeling van de financiële situatie van de (aspirant-)belegger te maken. Daarom verwachten we dat platformen beleggers vragen om de uitkomst van de simulatie aan hen door te geven.¹⁶ Dit kan via een automatische functie in het online-berekeningsinstrument dat het platform gebruikt, maar het platform kan bijvoorbeeld ook vragen of de belegger het bedrag zelf in de toelatingskennistest wil invullen.¹⁷ Dat levert zowel het platform als de belegger een betere geschiktheidsbeoordeling op.

✓ Maak het gebruik van de verliessimulatie zo gemakkelijk mogelijk

Het is belangrijk dat (aspirant-)beleggers ook daadwerkelijk het online-berekeningsinstrument invullen om inzicht te krijgen in hun verliescapaciteit. Hierbij kunnen crowdfundingplatformen aandacht besteden aan het toegankelijker en aantrekkelijker maken van het online-berekeningsinstrument. Dit kan bijvoorbeeld door het online-berekeningsinstrument integraal onderdeel te maken van de toelatingskennistest, in plaats van een losse (web)pagina op de website of in de app. De expertise die een platform inzet bij het ontwerp van de website of app om (potentiële) beleggers te interesseren en de gebruikerservaring te verbeteren, kan een platform ook toepassen om het invullen van het online-berekeningsinstrument aantrekkelijker te maken.

4 Voorkomen en beheersen van belangenconflicten

Door een doeltreffende en prudente bedrijfsvoering te hanteren, verkleinen platformen de kans op incidenten die het vertrouwen van beleggers kunnen schaden. Tegelijkertijd draagt dit bij aan het verhogen van de betrouwbaarheid en continuïteit van zowel het platform als de crowdfundingsector.

Een van de belangrijkste stappen in het voorkomen en beheersen van belangenconflicten is het opstellen van een belangenconflictenbeleid in lijn met de ECSPR.¹⁸ Belangenconflicten kunnen bijvoorbeeld optreden wanneer het crowdfundingplatform of daaraan verbonden personen financieel belang hebben bij projecten, zelf investeren in projecten, of bepaalde partijen voortrekken.

Het is belangrijk dat het beleid rond belangenconflicten meer is dan een handboek. Het moet toegepast worden in de dagelijkse praktijk. Ook binnen organisaties die onderdeel zijn van een groep, is het belangrijk om goed af te stemmen hoe met belangenconflicten wordt omgegaan, zodat er geen misverstanden of risico's ontstaan.

¹⁶ Deze verplichting volgt uit artikel 2, derde lid, Gedelegeerde Verordening 2022/2114 en artikel 12, Gedelegeerde Verordening 2022/2114.

¹⁷ Dit volgt uit artikel 5, vijfde lid, Gedelegeerde Verordening 2022/2114.

¹⁸ Dit volgt uit artikel 8 ECSPR jo. Gedelegeerde Verordening 2022/2111.

Het voorkomen, identificeren en beheren van belangenconflicten is ook belangrijk voor het beschermen van de (aspirant-)belegger, het opbouwen van vertrouwen van beleggers in het crowdfundingplatform, de sector als geheel, en het voorkomen van misbruik van de platformen.

Platformen kunnen zelf invulling geven aan de exacte wijze waarop ze het belangenconflictbeleid naleven en integreren in hun dagelijkse werkzaamheden, rekening houdend met de aard, omvang en complexiteit van de verleende diensten.

Hierbij enkele voorbeelden hoe platformen dat kunnen doen:

- Een proces inrichten voor het melden, beheren en voorkomen van belangenconflicten. En dit proces ook onder de aandacht brengen bij de medewerkers.
- Organiseren van trainingen aan medewerkers om het belang en de toepassing van het beleid uit te leggen en te benadrukken.
- Medewerkers regelmatig herinneren aan het beleid.
- Regelmatig controles uitvoeren om te waarborgen dat het beleid wordt nageleefd.
- Consequenties verbinden aan het niet naleven van het beleid en het daadwerkelijk uitvoeren van deze consequenties.
- Het belangenconflictenbeleid jaarlijks herzien en zo nodig passende maatregelen nemen.
- Bekendmaken van belangenconflicten, wanneer zij zich ondanks het gevoerde beleid toch voordoen, op een prominente plek op de website van het crowdfundingplatform.

5 Verzorgen bedrijfscontinuïteitsplan

Als de activiteiten van het crowdfundingplatform (tijdelijk) stil komen te liggen, treedt het reeds opgestelde bedrijfscontinuïteitsplan in werking, zodat de kritieke dienstverlening – inclusief uitbestede diensten – kan worden voortgezet. Dit beschermt de (aspirant-)belegger en het platform zelf. In een continuïteitsplan moet rekening worden gehouden met de aard, omvang en complexiteit van de verleende diensten.

Actiepunt

Bedrijfscontinuïteitsplan

Zorg dat het bedrijfscontinuïteitsplan, inclusief uitbestedingspartijen, periodiek (ten minste een keer in de twee jaar) wordt getoetst en geüpdatet

Het is niet zo dat een dergelijk plan eenmalig wordt opgesteld. Bedrijfsomstandigheden veranderen. Evenals de omgeving en de risico's. Het is dus belangrijk dat het bedrijfscontinuïteitsplan effectief en up-to-date blijft. Dit kan gerealiseerd worden door het plan, inclusief uitbestedingspartijen, periodiek (ten minste een keer in de twee jaar) te toetsen en updaten.¹⁹

¹⁹ Dit volgt uit artikel 4 en 12 ECSPR, jo. Gedelegeerde Verordening 2022/2116.

Onderdeel hiervan kan bijvoorbeeld zijn:

- Het uitvoeren van periodieke tests en simulaties om de effectiviteit van de plannen te evalueren en eventuele zwakke punten te identificeren.
- Zorgen dat alle medewerkers goed op de hoogte zijn van de procedures en hun rol in de plannen.
- Het hebben van gedetailleerde crisiscommunicatieplannen die snel en effectief kunnen worden ingezet in het geval van een noodsituatie.

6 Beheersen van ICT-risico's en implementatie van DORA

Crowdfundingplatformen worden – net zoals veel andere ondernemingen in de financiële sector – steeds afhankelijker van technologie/techbedrijven voor hun dienstverlening. Dit maakt de sector kwetsbaar, bijvoorbeeld voor cyberaanvallen. De Europese verordening Digital Operational Resilience Act (DORA) heeft als doel technologische risico's te ondervangen, ook voor crowdfundingplatformen. Deze verordening richt zich onder andere op het aanscherpen van IT-risicomanagement, IT-incident-beheersing, periodiek testen van digitale weerbaarheid en het beheersen van risico's bij uitbesteding aan kritieke IT-dienstverleners. Door het beheersen van ICT-risico's wordt niet alleen de continuïteit van het crowdfundingplatform gewaarborgd, maar ook het vermogen van de klanten beschermd. Daarnaast zorgt de implementatie van DORA dat de ketenveiligheid wordt verbeterd en de risico's van fouten bij informatie-uitwisseling worden beperkt.

Zorg dat er voor ICT-risico's een robuust governance- en controlekader is geïmplementeerd om ICT-risico's effectief te beheren

Goed ICT-risicomanagement is belangrijk om op gestructureerde wijze ICT-risico's op te sporen en te beheersen. DORA beschrijft zowel de procesmatige kant van risicobeheer, als de uitwerking in technische maatregelen. Het is belangrijk dat crowdfundingplatformen voor ICT-risico's een robuust governance- en controlekader implementeren om ICT-risico's effectief te beheren.

Door voldoende aandacht te besteden aan ICT-risicobeheer, krijgen platformen een beeld van hun ICT-risico's en hoe zij de effecten hiervan tot een minimum kunnen beperken. Dit draagt bij aan een grotere digitale weerbaarheid van platformen.

Op de AFM-webpagina [Risicobeheer](#) staat meer informatie.

✓ **Implementeer een effectief ICT-change managementproces**

Om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens te waarborgen, is het belangrijk dat crowdfundingplatformen een ICT-changemanagementprocedure hebben opgesteld en geïmplementeerd. In deze procedure moet zijn beschreven hoe het platform verifieert dat er wordt voldaan aan de ICT-veiligheidseisen, dat wijzigingen worden aangevraagd, getest, goedgekeurd en geïmplementeerd door de juiste medewerkers en hoe emergency changes moeten worden doorgevoerd. Verder is het belangrijk dat platformen nadenken over de evaluatie en monitoring van wijzigingen na de implementatie en welke stappen moeten worden doorlopen wanneer een wijziging voortijdig wordt afgebroken of niet kan worden geïmplementeerd. Zie ook [AFM DORA update 3](#) (maart 2024).

✓ **Zorg dat het identity-managementproces en toegangsbeheer effectief in de praktijk is geborgd**

Voor het logische toegangsbeheer is het eveneens belangrijk dat er een beleid en procedures ten aanzien van het identity-managementproces en toegangsbeheer wordt opgesteld (en geïmplementeerd). Hierin moet worden beschreven hoe personen en systemen met toegang tot gegevens van de instelling, worden geïdentificeerd en geautoriseerd. Een ander vereiste is dat alle (externe) medewerkers een unieke identiteit toegewezen krijgen die gekoppeld is aan het gebruikersaccount van de medewerker. Deze identiteiten/gebruikersaccounts moeten worden bijgehouden en periodiek worden gecontroleerd. Onder het controleren van de identiteit valt het aanmaken, wijzigen, (tijdelijk) deactiveren en verwijderen van accounts.

Naast de identificatie van gebruikers, is het van belang dat de toegang van medewerkers tot gegevens juist wordt beheerd door de organisatie. Hierbij moeten crowdfundingplatformen de toegang van medewerkers tot gegevens zoveel mogelijk proberen te beperken (least privilege principles), functiescheidingsconflicten voorkomen en ervoor zorgen dat handelingen in ICT-systemen kunnen worden herleid naar medewerkers (met name wanneer gedeelde accounts worden gebruikt). Tot slot is het belangrijk dat mutaties van toegangsrechten juist en tijdig worden doorgevoerd. Zie ook [AFM DORA update 3](#) (maart 2024).

✓ **Implementeer ook voor uitbestedingspartijen een duidelijk en effectieve strategie voor governance & control**

Het inrichten van een adequate governance-structuur en optuigen van een volwassen organisatie voor het beheer van ICT-risico's, spelen een belangrijke rol in DORA en komen in alle onderdelen naar voren. Zo is voor veel van de processen die DORA voorschrijft, opgenomen dat ondernemingen de bijbehorende rollen en verantwoordelijkheden duidelijk moeten toewijzen.

Als basis vereist DORA een governance and control framework, zodat crowdfundingplatformen een controlecyclus inrichten en er continue kan worden geëvalueerd. Dit geldt ook voor uitbestedingspartijen. Een belangrijk onderdeel is ook de toewijzing van de benodigde rollen op het gebied van IT-beheersing, zoals een onafhankelijke functie voor de beheersing van ICT-risico's en een internal auditor die het framework periodiek beoordeelt.

Op de AFM-webpagina [Governance en organisatie](#) staat meer informatie.

✓ **Voldoe aan de vereisten omtrent DORA-incidenten en DORA-meldingen**

Om de effecten van ICT-gerelateerde incidenten te beperken, moeten ICT-incidenten goed worden opgespoord en worden afgehandeld. De vereisten voor het beheer van ICT-incidenten en cyberdreigingen worden in DORA beschreven in artikel 17 (hoofdstuk III). Daarnaast wordt een deel van de vereisten met betrekking tot het detecteren van incidenten en het reageren hierop uitgewerkt in hoofdstuk 3 (artikel 23 en 24) van de Regulatory Technical Standard (RTS) voor [ICT-risicobeheer](#).

Als onderdeel van het beheerproces moeten crowdfundingplatformen hun ICT-incidenten op een consistente manier classificeren, zodat deze zorgvuldig kunnen worden opgevolgd en afgehandeld. In DORA (artikel 18) staat beschreven hoe ondernemingen ICT-incidenten moeten classificeren en aan de hand van

welke criteria zij de impact van het incident kunnen bepalen. Deze criteria worden verder toegelicht in de RTS. Daarnaast wordt in deze technische standaard toegelicht wanneer ICT-incidenten of cyberdreigingen als ernstig (*major*) of significant worden geclassificeerd.

Crowdfundingplatformen moeten er ook voor zorgen dat alle ICT-incidenten worden geregistreerd. Dit biedt hun de mogelijkheid om incidenten te evalueren en analyses uit te voeren om de oorzaak van het incident te achterhalen. DORA schrijft voor dat belangrijke ICT-incidenten moeten worden gemeld aan de toezichthouder (dit is momenteel al verplicht voor incidenten die een ernstige bedreiging vormen voor de integere bedrijfsvoering). In DORA staan algemene vereisten waar deze rapportages aan moeten voldoen.

Als onderdeel van DORA moeten crowdfundingplatformen ernstige ICT-gerelateerde incidenten en (nieuwe) overeenkomsten met ICT-dienstverleners melden bij de toezichthouder. Daarnaast is er de mogelijkheid om cyberdreigingen op vrijwillige basis te melden. Platformen kunnen deze meldingen indienen via de DORA-pagina van de AFM.

Meer informatie is te vinden op de AFM webpagina's: [Incidenten](#), [AFM DORA update 4](#) (juni 2024) en [DORA-meldingen](#).

Autoriteit Financiële Markten

Postbus 11723 | 1001 GS Amsterdam

Telefoon

020 797 2000

www.afm.nl

Dataclassificatie

AFM - Publiek

Follow us

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

De tekst van deze publicatie is met zorg samengesteld en is informatief van aard. U kunt er geen rechten aan ontleen. Door veranderende wet- en regelgeving op nationaal en internationaal niveau is het mogelijk dat de tekst niet actueel is op het moment dat u deze leest. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is niet aansprakelijk voor de eventuele gevolgen – bijvoorbeeld geleden verlies of gederfde winst – ontstaan door of in verband met acties ondernomen naar aanleiding van deze tekst.

© Copyright AFM 2025